

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců JUDr. Jany Kubenové a JUDr. Petra Polácha v právní věci žalobce: **J. D.** proti žalovanému: **Krajský úřad Kraje Vysočina, odbor dopravy a silničního hospodářství**, se sídlem Žižkova 57, Jihlava, o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

I.

Vymezení věci

[1] Rozhodnutím Městského úřadu Velké Meziříčí, odboru dopravy a silničního hospodářství ze dne 20.2.2009, č.j. DOP/6474/2009/1546/2008-juran, byly zamítnuty námitky žalobce proti záznamu bodů v jeho evidenční kartě jako neodůvodněné a provedený záznam 12 bodů byl potvrzen (dále jen rozhodnutí správního orgánu I. stupně). Rozhodnutím žalovaného ze dne 21.4.2009, č.j. KUJI 30393/2009, bylo odvolání žalobce zamítnuto a napadené rozhodnutí potvrzeno.

II.

Stručné shrnutí argumentů obsažených v napadeném rozhodnutí žalovaného

[2] Ve vztahu k žalobním námitkám je v rozhodnutí zejména uvedeno: Žalobce namítal, že odevzdání řidičského průkazu lze považovat za dodatečnou sankci. K tomu žalovaný uvedl, že řidičům jsou za vybrané přestupky a trestné činy proti bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích zaznamenávány body do určité výše. Tyto body však nejsou sankcí za přestupek nebo trestný čin, jsou pouze administrativním opatřením ohodnocujícím

nebezpečnost daného přestupku či trestného činu. Důsledkem dosažení plného počtu 12 bodů je pozbytí odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a řidičského oprávnění přímo ze zákona na dobu 1 roku. Jde-li o námitku prověření měřících přístrojů použitých při uložení blokových pokut, pak by to mělo být posouzeno příslušnou PČR, která blokové pokuty za překročení rychlosti uložila. Ke spáchaným dopravním přestupkům žalobcem žalovaný uvedl, že je správní orgán při zaznamenávání bodů v registru vázán ust. § 123 b odst. 1 silničního zákona a přílohou č. 1, který nepřipouští žádné správní uvážení. Z tohoto důvodu správnímu orgánu nepřísluší v rámci rozhodování o námitkách přezkoumávat pravomocná rozhodnutí zaslaná mu k zapsání bodů za spáchané dopravní přestupky od kontrolních orgánů. Správní orgán je v případě zapisování bodů do bodového hodnocení povinen řídit se silničním zákonem a nepřísluší mu hodnotit přiměřenost, popř. tvrdost postihu řidiče za spáchané dopravní přestupky.

III

Žalobní argumentace

[3] Žalobce namítal, že žalovaný se nevypořádal s jeho argumentací ne bis in idem. Všechny přestupky, jichž se žalobce dopustil, byly projednány v blokovém řízení, přičemž byla žalobci uložena ve formě pokuty. Zaplacením pokuty věc pravomocně končí a nelze dodatečně uložit sankci spočívající v odevzdání řidičského průkazu. Pokud by takový postup přicházel v úvahu, pak žalobce zpochybnil přestupky, kterých se dopustil překročením povolené rychlosti. Mimo jiné žádá prověření měřících přístrojů. Dále namítal, že žalovaný pominul všechny nálezy Ústavního soudu (nálezy I. ÚS 416/2004, Pl. US 3/2002, Pl. US 38/2002 a Pl. US 12/2003), na něž se odvolával, neboť podle něj nemají žádnou souvislost s odevzdáním řidičského průkazu. Žalobce spatřuje nepřiměřenou tvrdost v následujícím: a) řídí 20 let a nikdy nezavinil dopravní nehodu, b) v obci, kde se měl přestupků překročení rychlosti dopustit, byla ještě donedávna povolena 50 km rychlost, c) najede ročně v průměru 25 tis km oproti běžným řidičům, kteří najedou přibližně do 10 tis km ročně, přitom i pro oba platí stejná hranice 12 bodů, d) jeho 75letá matka je na něm závislá s dovozem k lékaři, neboť její zdravotní stav ji neumožňuje cestovat veřejnou dopravou a sanitka pro ni není vhodná, e) odevzdání řidičského průkazu se pro něj stává de facto zákazem výkonu povolání, neboť jako stavbyvedoucí vede stavby, nacházející se na celém území ČR. Dle jeho názoru měl žalovaný z těchto důvodů napadené rozhodnutí zrušit, případně se obrátit na ÚS.

IV.

Stanovisko žalovaného

[4] Žalovaný ve svém vyjádření uvedl obdobné skutečnosti jako v napadeném rozhodnutí.

V.

Právní hodnocení soudu

[5] Soud vzhledem k námitkám žalobce uvádí, že systém bodového hodnocení řidičů byl do zákona o silničním provozu zaveden zákonem č. 411/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony, s účinností od 1. 7. 2006. Z ust. § 123a, věty první zákona o silničním provozu

plyne, že *bodovým hodnocením se zajišťuje sledování opakovaného páchání přestupků nebo trestných činů, spáchaných porušením vybraných povinností stanovených předpisy o provozu na pozemních komunikacích řidičem motorového vozidla nebo že se řidič porušování těchto povinností nedopouští.* Smysl a účel zavedení tohoto institutu do českého právního řádu lze vysledovat z důvodové zprávy k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Z ní se podává, že „*bodový systém obecně spočívá v tom, že řidičům motorových vozidel jsou za vybrané přestupky a trestné činy proti bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích zaznamenávány “trestné” body do určité výše (...). Tyto body nejsou sankcí za přestupek nebo trestem za trestný čin, jsou pouze administrativním opatřením ohodnocujícím nebezpečnost spáchaného přestupku nebo trestného činu a registrujícím jeho spáchání. (...) Účelem systému je zejména postihovat recidivu páchání přestupků proti bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích. (...) Dostatečný preventivní účinek má pouze hrozba ztráty řidičského oprávnění. Bodový systém pak představuje administrativní postup, kterým se hodnotí závažnost spáchaných přestupků, a který v tento důsledek může vyústit. Na druhou stranu ale dává řidiči kdykoli před tím, než tento krajní důsledek nastane, možnost změnou svého chování pozitivně ovlivnit své postavení a hrozbu ztráty řidičského oprávnění svým aktivním postojem odvrátit.*“

[6] Zavedení systému bodového hodnocení tedy nelze, jak se stěžovatel domnívá, chápat jako nepřipustné ukládání dvojího trestu; jedná se o specifické preventivní opatření, které má přispět k pozitivní motivaci řidičů k dodržování předpisů o provozu na pozemních komunikacích a k eliminaci těch řidičů, kteří se dlouhodobě a opakovaně porušování těchto předpisů dopouští. Tento institut má přispět k zajištění bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, neboť možnost pozbytí řidičského oprávnění působí na řidiče preventivně nápravně, a to zejména hrozbou dosažení dvanácti bodů. Bodovým hodnocením dochází k průběžnému sledování kázně toho kterého řidiče, přičemž důsledkem jeho opakovaného porušování předpisů o provozu na pozemních komunikacích, za které mu jsou ukládány sankce v přestupkovém řízení či tresty v trestním řízení, může být právě pozbytí řidičského oprávnění v případě dosažení dvanácti bodů. Záznam bodového hodnocení řidiče nemá sankční povahu; jedná se o administrativní opatření, sledující, jak řidiči dodržují zákon o silničním provozu (srov. rozhodnutí NSS, č.j. 5 As 26/2010-45, ze dne 15.7.2010). S ohledem na výše uvedené je zřejmé, že námitka žalobce, týkající se porušení zásady *ne bis in idem* není důvodná.

[7] K námitkám žalobce směřujícím proti spáchaným přestupkům (žalobce požadoval přezkoušení měřících přístrojů, namítal nesprávný způsob měření rychlosti) soud uvádí, že podle ust. § 123c odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon č. 361/2000 Sb.“), *příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností při provedení záznamu bodů, kterým řidič dosáhl celkového počtu 12 bodů, neprodleně písemně oznámí tuto skutečnost řidiči a vyzve jej k odevzdání řidičského průkazu a mezinárodního řidičského průkazu nejpozději do 5 pracovních dnů ode dne doručení tohoto oznámení. Řidič pozbývá řidičské oprávnění uplynutím 5 pracovních dnů ode dne, v němž mu bylo toto oznámení doručeno.*

[8] Podle ust. § 123f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., *nesouhlasí-li řidič s provedeným záznamem bodů v registru řidičů, může podat proti provedení záznamu písemně námitky obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností příslušnému k provádění záznamu.* Podle odst. 3 téhož ustanovení, *shledá-li příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností námitky řidiče neodůvodněné, rozhodnutím námitky zamítne a provedený záznam potvrdí.*

[9] V řízení o jednotlivých přestupcích proti bezpečnosti silničního provozu je projednáváno, zda se stal skutek definovaný zákonem o přestupcích (zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů; dále jen „zákon o přestupcích“), či v jiném právním předpisu, jako přestupek a zda byl řidič obviněn z jeho spáchání jeho pachatelem, případně další okolnosti související s naplněním skutkové podstaty přestupku (zavinění atd.). V řízení o námitkách proti provedení záznamu bodů v registru řidičů je předmětem řízení posouzení, zda byly záznamy bodů v registru řidičů provedeny v souladu se zákonem, tj. zda podkladem pro záznam bylo pravomocné rozhodnutí, zda počet zaznamenaných bodů odpovídá spáchanému přestupku atd. Předmětu řízení pak logicky odpovídá i výrok rozhodnutí a jeho odůvodnění. Z těchto skutečností je třeba vycházet při podání opravných prostředků proti těmto rozhodnutím, jsou-li zákonem připuštěny.

[10] V námitkách proti provedení záznamu bodů v registru řidičů tak bude typicky možno uplatňovat námitky v tom smyslu, že řidič žádný přestupek vůbec nespáchal, přesto mu byly v registru řidičů zaznamenány body, příp. že ke spáchání přestupku z jeho strany sice došlo, nicméně byl mu zaznamenán nesprávný (vyšší) počet bodů. Oproti tomu v řízení o přestupku, resp. v eventuálně podaných opravných prostředcích proti rozhodnutí o přestupku lze např. namítat, že přestupek nespáchal obviněný z přestupku, že v řízení o přestupku byl nedostatečně zjištěn skutkový stav, nebo že jednání obviněného vůbec není přestupkem. Námitky stěžovatelky, které uplatňovala ve všech fázích řízení o záznamu bodů v registru řidičů, přitom z hlediska svého obsahu odpovídaly námitkám, které se týkaly předmětu řízení o přestupku a mohly být úspěšné pouze ve fázi projednávání předmětného přestupku. Nemožnost posuzovat v řízení o provedení záznamu do registru řidičů okolnosti týkající se samotného spáchání přestupku je zřejmá též z ust. § 123b odst. 2 zákona č. 361/2000 Sb. („... záznam v registru řidičů provede příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností ke dni uložení pokuty za přestupek v blokovém řízení nebo ke dni nabytí právní moci rozhodnutí o uložení sankce za přestupek ...“). Záznam v registru řidičů lze tedy provést pouze na základě pravomocného rozhodnutí o přestupku (po souhlasu s uložením pokuty v blokovém řízení se na toto rozhodnutí nahlíží jako na pravomocné), přičemž právní moc rozhodnutí znamená jeho nezměnitelnost, nemožnost zasahovat do jeho obsahu na základě opravného prostředku. Příslušný obecní úřad jako správní orgán má tedy k dispozici jako podklad pro rozhodnutí o provedení záznamu do registru řidičů pravomocné rozhodnutí o přestupku, do něhož již nelze žádným způsobem zasáhnout.

[11] V tomto směru lze odkázat i na současnou existující judikaturu správních soudů. Krajský soud v Hradci Králové – pobočka Pardubice ve svém rozsudku ze dne 24. 6. 2009, č. j. 52 Ca 10/2009 - 78, vyjádřil právní názor, podle kterého „*Správní orgán rozhodující v řízení o námitkách proti provedení záznamu bodů v registru řidičů (§ 123f zák. č. 361/2000 Sb., zákon o silničním provozu) je oprávněn zkoumat pouze to, zda existuje způsobilý podklad pro záznam (tj. pravomocné rozhodnutí příslušného orgánu veřejné správy či soudu ve smyslu § 123b odst. 1, 2 zákona o silničním provozu), zda záznam v registru řidičů byl proveden zcela v souladu s tímto způsobilým podkladem a zda počet připsaných bodů odpovídá v příloze k zákonu o silničním provozu obsaženému bodovému hodnocení jednání. Správní orgán v tomto řízení však zásadně nepřezkoumává správnost a zákonnost*

aktů orgánů veřejné moci, na základě kterých byl záznam proveden, neboť na tyto akty je třeba nahlížet jako na správné a zákonné, a to až do okamžiku, než je příslušný orgán veřejné moci zákonem předvídaným postupem prohlásí za nezákonné a zruší je (zásada presumpce správnosti aktů orgánů veřejné moci)“ (srov. rozhodnutí NSS ze dne 6.8.2009, č.j. 9 As 26/2008-44). Předmětem žalobních námitek nebylo tvrzení, že žalobce přestupek vůbec nespáchal, přesto mu byly v registru řidičů zaznamenány body, příp. že ke spáchání přestupku z jeho strany sice došlo, nicméně mu byl zaznamenán nesprávný (vyšší) počet bodů. Žalobce zpochybňoval způsob, jakým byly přestupky zjištěny. Jak vyplývá z výše citované judikatury, takové námitky nemohly být relevantně uplatněny v řízení o námitkách proti provedenému záznamu bodů.

[12] Dále žalobce namítal, že odevzdáním řidičského průkazu byla porušena zásada přiměřenosti. Soud se zde plně ztotožňuje s žalovaným, že každý účastník provozu na pozemních komunikacích je povinen řídit se pravidly silničního provozu na pozemních komunikacích upravených silničním zákonem (§ 4 písm. b) silničního zákona). Nejsou-li ze strany řidiče pravidla silničního provozu respektována, pak musí i nést negativní důsledky svého jednání v podobě dosažení 12 bodů za spáchané přestupky, odebrání řidičského průkazu a na to navazující komplikace v zaměstnání či při péči o nemocnou osobu. Soud neshledal ani důvod pro to, aby počet bodů byl nastaven jinak pro řidiče, kteří najedou méně kilometrů a pro řidiče, kteří ujedou více kilometrů. Jednotné nastavení počtu bodů vedoucích k odebrání řidičského průkazu nelze považovat za porušení zásady přiměřenosti.

[13] Dle ust. § 123e odst. 1 řidiči, kterému nebyla ode dne uložení pokuty v blokovém řízení nebo nabytí právní moci rozhodnutí, na jehož základě mu byl v registru řidičů zaznamenán naposled stanovený počet bodů, pravomocně uložena sankce za přestupek nebo trest za trestný čin, spáchaný jednáním zařazeným do bodového hodnocení, a) po dobu 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců, se odečtou 4 body z celkového počtu dosažených bodů, b) po dobu 24 po sobě jdoucích kalendářních měsíců, se odečtou 4 body z celkového počtu dosažených bodů zbývajících po odečtení bodů podle písmene a), c) po dobu 36 po sobě jdoucích kalendářních měsíců, se odečtou všechny zbývající body. K tomuto dni provede příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností záznam v registru řidičů o odečtení bodů z dosaženého počtu stanovených bodů řidiči, a to nejpozději do 3 pracovních dnů ode dne, kdy vznikl řidiči nárok na odečtení bodů.

[14] Silniční zákon tedy zohledňuje pozitivní chování řidiče a umožňuje dosažení odečtu bodů. To však není vázáno toliko na nezavinění dopravní nehody, nýbrž na neuložení sankce za přestupek či trestný čin. Tolik k námitce žalobce, že řídí 20 let a nezavinil dopravní nehodu. Ani námitka, že se žalobce dopustil přestupku v důsledku změny povolené rychlosti v obci, není pro posouzení věci relevantní.

VI.

Náklady řízení

[15] Náhrada nákladů řízení nebyla přiznána žádnému z účastníků. Žalobce neměl ve věci úspěch, proto právo na náhradu nákladů řízení nemá (§ 60 odst.1 s.ř.s.). Žalovanému žádné náklady řízení ve smyslu ust. § 57 s.ř.s. nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí, které nabývá právní moci dnem doručení, lze podat opravný prostředek (kasační stížnost podle ust. § 102 a násl. s.ř.s.) do dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v

Brně prostřednictvím Krajského soudu v Brně. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 a § 106 odst. 2, 4 s.ř.s.).

V Brně dne 15.9.2011

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu